

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	algtekst-tervitekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	28.03.2014
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	14.03.2021
Avaldamismärge:	RT I, 18.03.2014, 4

Ohepalu looduskaitseala kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 07.03.2014 nr 34

Määrus kehtestatakse looduskaitseaduse § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Ohepalu looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Ohepalu looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) metsa-, soo- ja veeökosüsteeme, maastiku ja elustiku mitmekesisust, kaitsealuste liikide elupaiku ja kasvukohti ning Tapa-Pikassaare ja Ohepalu-Viitna oosistut;
- 2) liikide elupaiku, mida Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25) nimetab I või II lisas. Need on kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), kassikakk (*Bubo bubo*), laanerähn (*Picoides tridactylus*), metsis (*Tetrao urogallus*), must-toonekurg (*Ciconia nigra*), sookurg (*Grus grus*) ja sõtkas (*Bucephala clangula*);
- 3) liike, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku taimestiku ja loomastiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab II lisas. Need on eesti soojumikas (*Saussurea alpina* ssp. *esthonica*), kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*) ja rohevesihobu (*Ophiogomphus cecilia*);
- 4) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ nimetab I lisas. Need on huumustoitelised järved ja järvikud (3160)³, jõed ja ojad (3260), kuivad niidud lubjarikkal mullal (6210), liigirikkad niidud lubjavaesel mullal (6270*), aas-rebasesaba ja ürt-punanupuga niidud (6510), rabad (7110*), siirde- ja õõtsiksood (7140), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodumetsad (9010*), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenkuhjatistel (9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*) ning siirdesoo- ja rabametsad (91D0*);
- 5) selliste kaitsealuste liikide elupaiku, milleks on muu hulgas kanakull (*Accipiter gentilis*), ainulehine soovalk (*Malaxis monophyllos*), koldjas selaginell (*Selaginella selaginoides*), kõdu-koralljuur (*Corallorhiza trifida*), kärbesõis (*Ophrys insectifera*), palu-karukell (*Pulsatilla patens*), sile tondipea (*Dracocephalum ruyschiana*) ja väike käöpõll (*Listera cordata*).

(2) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kaheks loodusreservaadiks, üheksaks sihtkaitsevööndiks ja seitsmeks piiranguvööndiks.

(3) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Harju maakonnas Kuusalu vallas Kolgu ja Pala külas ning Lääne-Viru maakonnas Kadrina vallas Arbavere, Kõrvküla, Mõndavere, Ohepalu, Ridaküla ja Uku külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;

- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiri kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

Kaitsekorra üldpõhimõtted

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi ning püüda kala kogu kaitsealal, välja arvatud loodusreservaadis ning § 14 lõikes 2 sätestatud ajal Ellamaa, Kuresoo ja Mädajärve sihtkaitsevööndis.

(2) Telkimine on kaitsealal lubatud kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Samuti on telkimine lubatud piiranguvööndis asuval kinnistul kinnistu omaniku või valdaja loal. Muul juhul on telkimine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(3) Lõkke tegemine on kaitsealal lubatud õuemaal ning kohtades, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Muul juhul on lõkke tegemine lubatud kaitseala valitseja nõusolekul.

(4) Kaitsealal on lubatud sõidukiga sõitmine selleks ettenähtud teedel. Sõidukiga sõitmine väljaspool selleks ettenähtud teid ja maastikusõidukiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, piiranguvööndis maatulundusmaal metsa- ja põllumajandustöödel ning liinirajatiste hooldustöödel.

(5) Kaitseala vetel on lubatud mootoriga ujuvvahendiga sõitmine. Mootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud töödel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee erikasutusluba, ehitusluba või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks;
- 8) jahiulukeid lisaõõta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevus ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärasest ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil on keskkonnamõju hindamise järelevalvajana õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

3. peatükk

Loodusreservaat

§ 8. Loodusreservaadi määratlus

(1) Loodusreservaat on otsesest inimtegevusest puutumata loodusega kaitseala maa- või veeala, kus tagatakse looduslike koosluste säilimine ja kujunemine üksnes looduslike protsesside tulemusena.

(2) Kaitsealal on kaks loodusreservaati:

- 1) Kaanjärve loodusreservaat;
- 2) Ristsaare loodusreservaat.

§ 9. Loodusreservaadi kaitse-eesmärk

Loodusreservaadi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

§ 10. Tegevus loodusreservaadis

Loodusreservaadis on keelatud igasugune inimtegevus, sealhulgas inimeste viibimine, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, loodusobjekti valitsemise ja kaitse korraldamise eesmärgil ning kaitseala valitseja nõusolekul teadustegevuse ja loodusobjekti seisundi jälgimise ja hindamise eesmärgil.

4. peatükk Sihtkaitsevöönd

§ 11. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate loodusväärtuste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on üheksa sihtkaitsevööndit:

- 1) Ellamaa sihtkaitsevöönd;
- 2) Kaansoo sihtkaitsevöönd;
- 3) Kuresoo sihtkaitsevöönd;
- 4) Mädajärve sihtkaitsevöönd;
- 5) Ohepalu sihtkaitsevöönd;
- 6) Rutkamäe sihtkaitsevöönd;
- 7) Tapa sihtkaitsevöönd;
- 8) Tuksmani sihtkaitsevöönd;
- 9) Udriku sihtkaitsevöönd.

§ 12. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

(1) Tuksmani ja Udriku sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on ökosüsteemide arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

(2) Rutkamäe ja Ohepalu sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning koosluste looduslikkuse taastamine.

16.04.2019 17:23

Veaparandus - Parandatud ilmne ebatäpsus sõnas „kaitse-eesmärk“ Riigi Teataja seaduse § 10 lõike 3 alusel.

(3) Ellamaa, Mädajärve, Kaansoo ja Kuresoo sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse.

(4) Tapa sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on kaitsealuste liikide ja nende elupaikade kaitse ning poollooduslike rohumaade säilitamine.

§ 13. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud kuni kümne osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohtades ja kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohtades, mis on selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ja tähistatud. Ettevalmistatud ja kaitseala valitseja poolt tähistatud kohtades rohkem kui 50 osalejaga ning ettevalmistamata kohtades rohkem kui kümne osalejaga rahvaürituse korraldamine on lubatud ainult kaitseala valitseja nõusolekul.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks vajalik tegevus;
- 2) Rutkamäe ja Ohepalu sihtkaitsevööndis metsakoosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 3) Tapa sihtkaitsevööndis poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik tegevus;
- 4) Tapa sihtkaitsevööndis olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
- 5) olemasolevate rajatiste hooldustööd;
- 6) jahipidamine.

§ 14. Keelatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;

3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tootmisotstarbeta rajatiste püstitamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks.

(2) Keelatud on inimeste viibimine Ellamaa sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 31. juulini ning Kuresoo ja Mäda järve sihtkaitsevööndis 1. veebruarist 30. juunini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel ning kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel.

§ 15. Vajalik tegevus

Tapa sihtkaitsevööndis on liigikaitse eesmärkidel ja poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik loomade karjatamine, rohu niitmine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

5. peatükk Piiranguvöönd

§ 16. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu loodusreservaati ega sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on seitse piiranguvööndit:

- 1) Kõverjärve piiranguvöönd;
- 2) Metsaküla piiranguvöönd;
- 3) Põima piiranguvöönd;
- 4) Pala piiranguvöönd;
- 5) Mäetaguse piiranguvöönd;
- 6) Mägiküla piiranguvöönd;
- 7) Sakssaare piiranguvöönd.

§ 17. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

(1) Kõverjärve, Pala ja Põima piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

(2) Metsaküla piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse, maastikuilme, pärandmaastiku ja poollooduslike koosluste säilitamine.

(3) Mäetaguse ja Mägiküla piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse säilitamine ning maastikuilme ja pärandmaastiku taastamine.

(4) Sakssaare piiranguvööndi kaitse-eesmärk on looduse mitmekesisuse, maastikuilme ja pärandmaastiku säilitamine ning kaitsealuse liigi elupaiga kaitse.

§ 18. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus, arvestades käesolevas määruses sätestatud erisustega;
- 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohtades. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul;
- 3) jahipidamine.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on lubatud:

- 1) ehitiste püstitamine kaitseala tarbeks ning õuemaal, elamumaal ja endistes taluõuekohtades;
- 2) tee või tehnovõrgu rajatise rajamine kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks;
- 3) turberaie langi pindalaga kuni 2 hektarit ning lageraie kuusikutes langi pindalaga kuni 0,5 hektarit ja hall-lepikutes langi pindalaga kuni 1 hektarit, kusjuures säilitada tuleb koosluse liikide ja vanuse mitmekesisus.

§ 19. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
- 2) looduslike veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine, välja arvatud loodusliku veerežiimi taastamine;
- 3) maavara kaevandamine;
- 4) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 5) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine metsamaal ja looduslikul rohumaal;
- 6) puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kui pinnas seda võimaldab, võib kaitseala valitseja lubada puidu kokku- ja väljavedu ka külmumata pinnaselt.

§ 20. Vajalik tegevus

Metsaküla piiranguvööndis on poollooduslike koosluste esinemisaladel nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik niitmine, karjatamine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

6. peatükk Lõppsätted

§ 21. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 22. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 3. juuni 1997. a määruses nr 109 „Lahemaa rahvuspargi, Ohepalu looduskaitseala ja Viitna maastikukaitseala kaitse-eeskirjade ja välispiiri kirjelduste kinnitamine” tehakse järgmised muudatused:

1) määruse pealkiri sõnastatakse järgmiselt:

**„Lahemaa rahvuspargi ja Viitna maastikukaitseala
kaitse-eeskirjade ja välispiiri kirjelduste kinnitamine”;**

2) punkti 1 alapunktid 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks.

§ 23. Menetluse läbiviimine

Ohepalu looduskaitseala kaitse-eeskirja kehtestamise menetlus viidi läbi looduskaitseaduse § 91 lõike 11 alusel ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded 5. septembril 2005. a teate avaldamisega algatatud haldusmenetluses. Menetluse ülevaade koos ärakuulamise tulemustega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas⁵.

§ 24. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevad kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹EÜ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Ohepalu looduskaitseala on moodustatud Eesti NSV Ministrite Nõukogu 20. märtsi 1973. a määrusega nr 115 „Eesti NSV Ministrite Nõukogu 1. juuni 1971. a määruse nr 300 punkti 1 osalise muutmise kohta” (ENSV Teataja 1973, 13, 111) Lahemaa rahvuspargi lõunaosa ning Lääne-Viru Maavalitsuse 4. oktoobri 1993. a määrusega nr 125 „Taimestiku kaitsealade moodustamise kohta” moodustatud Tapa piirkonna kápaliste kaitseala baasil. Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615 „Euroopa Komisjonile esitav Natura 2000 võrgustiku alade nimekirj” lisa 1 punkti 1 alapunktist 37 sisaldab kaitseala Ohepalu linnuala ja punkti 2 alapunktist 265 Ohepalu loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1:10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (www.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Andrus Ansip
Peaminister

Keit Pentus-Rosimannus
Keskkonnaminister

Aivar Rahno
Riigikantselei istungiosakonna juhataja riigisekretäri ülesannetes

[Lisa](#) Ohepalu looduskaitseala